

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Europa in de Tweede Kamer

Veel nationale wetgeving heeft zijn oorsprong in Europese afspraken. Daarom is het voor elke commissie van belang om de Europese dimensie van haar eigen werkterrein te kennen. De Tweede Kamer is in een vroeg stadium betrokken bij de vormgeving van Europees beleid en ook bij de vertaling van Europese wetgeving in Nederlandse wetgeving. Of het nu gaat over sociale zaken, zorg, energiebeleid, financiën of infrastructuur - Europa is een zaak voor elk Kamerlid.

Europa zaak voor elk Kamerlid

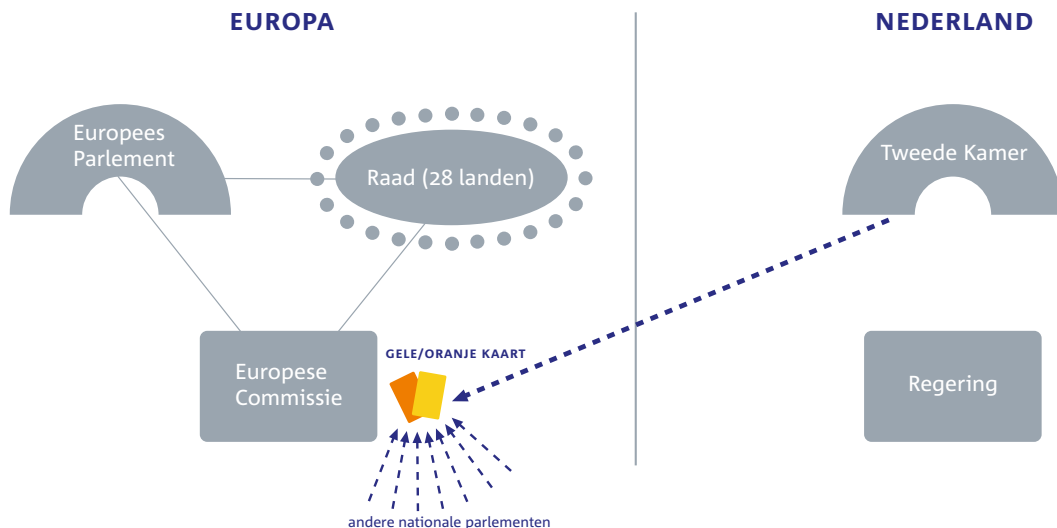
In de Tweede Kamer behandelt elke commissie de Europese zaken op het eigen beleidsterrein. Daarover wordt regelmatig gesproken in de *procedurevergaderingen* van de commissie en in debatten, briefings en gesprekken. De commissies wijzen elk jaar bepaalde voorstellen uit het jaarprogramma van de Europese Commissie aan als ‘EU-prioriteit’. Aan deze voorstellen wil zij op het moment van uitkomen extra aandacht geven. Deze lijst wordt ter informatie aan de regering, de EU-instellingen en andere nationale parlementen in Europa toegestuurd. Met andere parlementen in de EU wordt, op initiatief van de Tweede Kamer, een gezamenlijke lijst van parlementaire prioriteiten samengesteld. Elk voorjaar wordt deze lijst met de EU-instellingen gedeeld. Kennis van wat welk parlement belangrijk vindt, biedt immers kansen voor vroegtijdige informatie-uitwisseling en samenwerking.

Vroegtijdig betrokken

Als er zicht is op nieuwe Europese beleidspakketten of concrete EU-voorstellen begint de behandeling ervan in een commissie. Met name

de onderhandelingen over vorm en inhoud van Europese wetgeving zijn relevant, omdat het resultaat bindend is voor de lidstaten. De Kamer probeert in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken te zijn. Indien mogelijk door te reageren op een consultatieverzoek, door een reactie te sturen op voorgenomen beleid in de vorm van een *Groenboek of Witboek* of door met een EU-rapporteur gesprekken te voeren met betrokkenen in Brussel.

Zodra een nieuw EU-voorstel is gepubliceerd ontvangt de Tweede Kamer dit direct uit Brussel. Het kan dan gaan om actieplannen, beleidspakketten, of nieuwe wetgevingsteksten. Het parlement wordt vervolgens binnen zes weken geïnformeerd over het standpunt van de regering. Deze brief, ook wel *BNC-fiche* (Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen) genoemd bevat naast het Nederlands standpunt een inschatting van de beleidsmatige, financiële en praktische consequenties van het plan voor Nederland. Een commissie kan in haar *procedurevergadering* een wijze van bespreking kiezen, bijvoorbeeld een rondetafelgesprek met belanghebbenden, een expertbriefing of een debat met de regering. Regelmatig stellen commissies speciale ‘EU-rapporteurs’ aan. Dit zijn Kamerleden die van hun collega’s de opdracht krijgen om bijvoorbeeld informatie over het voorstel te verzamelen en te delen met alle leden van de vakcommissie. Begin 2017 waren er bijvoorbeeld rapporteurs actief op het terrein van de Europese Energie-unie, de meerjarenbegroting (MFK) en het voorstel voor een Europese Kiesacte.

Schema 1 Nationale parlementen kunnen met de subsidiariteitstoets de Europese Commissie een halt toeroepen.

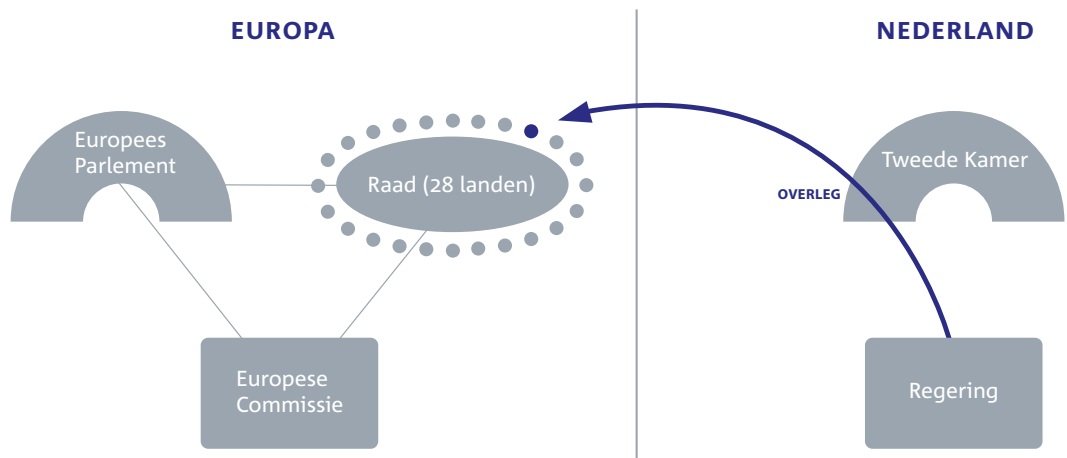
Subsidiariteitstoets

Na publicatie kunnen nieuwe wetsvoorstellen onderworpen worden aan een subsidiariteitstoets. Het principe van subsidiariteit betekent dat besluiten zo dicht mogelijk bij de burger genomen worden (artikel 5 in het EU-verdrag). Parlementen bezien daarmee kritisch of wetgeving op EU-niveau thuishoort of dat het efficiënter is dat een lidstaat dit zelf regelt. Als een meerderheid van de fracties in een bepaalde commissie negatief oordeelt over de subsidiariteit van voorgenomen Europese wetgeving, wordt er plenair over gestemd.

Als een vakcommissie in de Kamer haar mening wil geven (positief of negatief) aan de Europese Commissie over een niet-wetgevend EU-voorstel, kan zij hiervoor de 'politieke dialoog' gebruiken. Dit is een briefwisseling met de Europese Commissie. Hieraan zijn geen termijnen verbonden.

*Als een derde van de nationale parlementen binnen acht weken bezwaar maakt tegen een EU-voorstel op grond van subsidiariteit leidt dit tot een zogeheten **'gele kaart'**. De Europese Commissie moet het voorstel dan heroverwegen. In 2012 trok de Europese Commissie een voorstel over stakingsrecht terug. In 2016 zette ze ondanks parlementaire oppositie een voorstel voor een herziening van de detacheringsrichtlijn door.*

*Als meer dan de helft van de nationale parlementen bezwaren heeft (**'oranje kaart'**) en ook het Europees Parlement of de Raad van Ministers het daarmee eens is, moet de Europese Commissie het voorstel definitief terugtrekken. De drempel voor een oranje kaart is voorsnog nooit gehaald.*

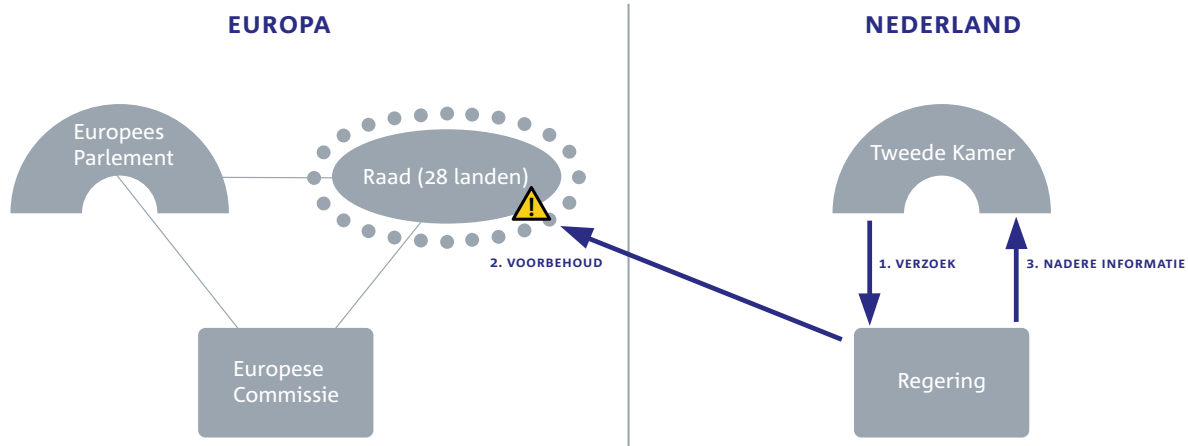
Schema 2 Voorafgaand aan iedere Raad voert de Tweede Kamer overleg met de regering.

Kamerdebat voor elke EU-Raad

Elke minister en staatssecretaris die een Europese vergadering met collega's uit de andere 27 lidstaten zal bijwonen, informeert de Tweede Kamer over de Nederlandse onderhandelingsinzet. In deze *geannoteerde agenda* staat een schets van het krachtenveld van de onderhandelingen. De agenda bevat ook links naar een Europese database (*Delegates Portal*) die alle Kamerleden kunnen gebruiken. Voor elke EU-Raad van vakministers is er een debat tussen de Tweede Kamer en de regering. Dit geeft elk Kamerlid de kans om zichtbaar invloed uit te oefenen op de Europese standpuntbepaling.

De commissie voor Infrastructuur en Milieu spreekt bijvoorbeeld met de minister over de Nederlandse inzet in Europa en de plenaire

vergadering stemt over eventuele moties, om deze inzet extra kracht te geven. Voor elke Europese top is er een debat met de minister-president in de plenaire zaal. Debatten in de Tweede Kamer zijn openbaar en live online te volgen via www.tweedekamer.nl.

Schema 3 *Behandelvoorbehoud: De Tweede Kamer verzoekt (1) de regering in Brussel een voorbehoud (2) te plaatsen totdat zij nader is geïnformeerd (3) over het nieuwe Europese voorstel.*

Behandelvoorbehoud

Om langer durende Europese onderhandelingen te kunnen volgen kan een commissie besluiten tot een *behandelvoorbehoud*. Dit kan binnen twee maanden nadat een nieuw EU-voorstel uitkomt. Daarop volgt binnen vier weken een debat met de regering. Tot die tijd wordt er namens Nederland in de Brusselse onderhandelingen niet ingestemd met onomkeerbare stappen. Dat kan wel weer na afloop van het debat, als er tussen Kamer en minister afspraken zijn gemaakt over de wijze waarop het parlement tijdens de Europese onderhandelingen geïnformeerd blijft. Bijvoorbeeld door kwartaalrapportages met een regelmatige update van het regeringsstandpunt.

Implementatie

Aan het einde van de onderhandelingen besluiten de Raad van Ministers en het Europees Parlement tot nieuwe Europese wetgeving. Daarna is het aan de Tweede Kamer om de omzetting en uitvoering daarvan in Nederland in de gaten te houden. Een verordening wordt direct omgezet in Nederlands recht. Europese richtlijnen vergen nog implementatiewetgeving van de regering. Ook de behandeling hiervan geeft de Kamer de mogelijkheid om grip te hebben op Europese wetgeving.

Parlementaire uitwisseling

Nederlandse Kamerleden ontmoeten hun Europese collega's regelmatig op vergaderingen, bijeenkomsten en werkbezoeken. Zo organiseert het land dat voorzitter is van de Europese Unie diverse interparlementaire bijeenkomsten, specifiek gericht op een actueel onderwerp. Vier keer per jaar komen de commissies voor Europese Zaken van de parlementen bij elkaar om tijdens de zogeheten COSAC de stand van zaken in Europese debatten te bespreken.

Het Europees Parlement organiseert regelmatig bijeenkomsten waar parlementariërs spreken over actuele thema's. De Raad van Europa, de NAVO en de OVSE hebben zogeheten parlementaire assemblées. De Tweede Kamer ontvangt ook vaak delegaties uit andere EU-lidstaten. Al deze bijeenkomsten bieden de gelegenheid om informatie en standpunten uit te wisselen over Europese onderwerpen.

Elk parlement heeft een eigen parlementair vertegenwoordiging in Brussel. Gezamenlijk vormen zij een netwerk waarin informatie en kennis over actuele Europese ontwikkelingen wordt uitgewisseld. Hun wekelijkse vergadering (*Monday Morning Meeting*), waarin regelmatig vertegenwoordigers van de Europese Commissie of het Europees Parlement te gast zijn om actuele ontwikkelingen toe te lichten, biedt hiervoor een platform. Ook het digitale informatiesysteem IPEX (www.ipex.eu) geeft informatie over de behandeling van Europese documenten. Met een

zogeheten groene kaart kunnen nationale parlementen gezamenlijk voorstellen doen aan de Europese Commissie voor nieuwe Europese wetgeving of beleidsmaatregelen, of kunnen zij voorstellen doen om bestaande Europese wetgeving te wijzigen of in te trekken. Een voorbeeld hiervan is het EU-voorstel over het ontwikkelen van Europees beleid voor het tegengaan van voedselverspilling – een pleidooi in een brief aan de Europese Commissie die door 16 parlementen is ondertekend.

Europese kennis en informatie

De commissiestaf in Den Haag en Brussel biedt ondersteunende expertise voor het inzetten van de instrumenten die in deze folder zijn beschreven door Kamercommissies, Kamerleden en fractiemedewerkers. De EU-commissieadviseurs en de parlementaire vertegenwoordiging beschikken over kennis en inzicht in actuele ontwikkelingen, om de Tweede Kamer grip te helpen houden op het Europese beleidsproces.

Meer informatie:

- www.eunieuws.tweedekamer.nl of www.tweedekamer.nl.
- Volg Europa in de Tweede Kamer ook op Twitter via [@EuZaTweedekamer](https://twitter.com/EuZaTweedekamer).

Colofon

Bezoekadres

Plein 2
Den Haag

Postadres

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Ontwerp

Stafdienst Communicatie

Print

Reprografische afdeling

Fotografie

Hans Kouwenhoven

Meer informatie

Secretariaat vaste commissie voor Europese Zaken
telefoon: 070 - 318 20 24
e-mail: cie.eu@tweedekamer.nl

Permanente vertegenwoordiger van de
Staten-Generaal bij de EU:

Suzanne Nollen

kantoor: Europees Parlement, WIE Building 06 U 09
telefoon: +32 - (0)2 283 12 43
mobiel: +31 - (0)6 18 30 57 60
e-mail: nl.parlement@natparl.ep.europa.eu

Dit is een uitgave van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is niet toegestaan zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever.

Juni 2017